

Farvel til en ven

Efter længere tids kræftsygdom døde digteren og forfatteren Erik Stinus fredag 13. november. Han blev 75 år. Siden sin debut i 1958 har Erik Stinus i sin omfattende og brogede produktion af digte, noveller, romaner, sange, boganmeldelser og artikler knyttet sin poesi uløseligt sammen med sit politiske engagement

Af Kirsten Vagn Jensen

I fredags – på vej ind til Bogmessen – ringede min mobil med besked fra Erik Stinus' datter om, at hendes far var død om natten. Sært hvor chokerende det føltes, eftersom Erik på dette tidspunkt havde været opgivet af lægerne i et helt år og indlagt på en palliativ afdeling det meste af tiden.

Han havde fået stillet diagnosen leukæmi, den samme forbandede sygdom, som hans elskede Sara var død af tre år tidligere. En operation for at stive hans ryggrad af på fire steder var mislykkedes, så den høje, smukke mand var blevet et hoved mindre end før.

Men hvilken en afsked med livet Erik oplevede!

Allerede sidste år, i 2008, hvor han kunne fejre sit 50 års digterjubilæum, fik han udgivet sin store Afrikaroman, *Matumaini*.

Derefter fulgte en ny samling af hans Nazim Hikmet-gendigtninger fra tyrkisk til dansk, en bedrift der i dette forår udløste den sjældent uddelte internationale Nazim Hikmet-pris, som hans to døtre modtog på farens vegne i Istanbul.

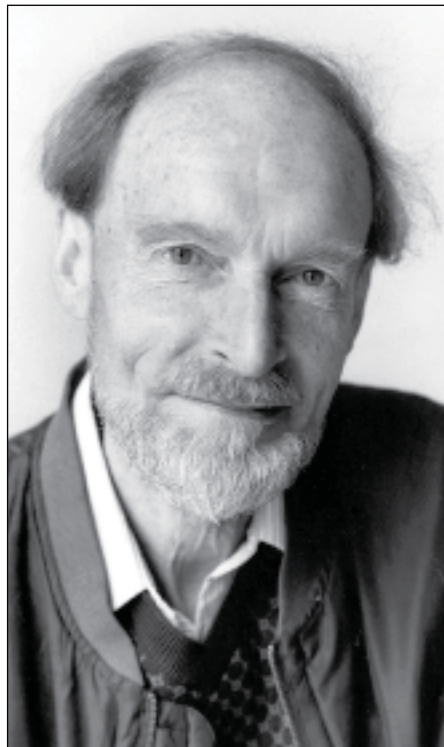
Som et yderligere bevis på hvor værdsat Erik Stinus var, udgav *Politisk Revy* ni af hans sonetter, *Mod Kalenderen*, gendigtet på det smukkeste af Erik selv til engelsk, og sat i musik af komponisten Per Warming. Bogen og den medfølgende CD var at betragte som en gave fra de medvirkende, som alle arbejdede gratis.

En tusindedel træ i vinteren

Men den største gave i jubilæumsåret var nok den store udgave på 411 sider af Erik Stinus' digte gennem 50 år: "En tusindedel træ i vinteren", udvalgt af fire digterkolleger. Den skønneste gavebog for elskere af poesi, man kan tænke sig.

Mit eget venskab med Erik Stinus ville om et par år også have været i 50 år. Det blev uddybet under Vietnam-krigen, da Erik og Sara i 1968 vendte hjem fra Tanzania, hvor de havde arbejdet for Mellempøkeligt Samvirke i tre år.

Under min tid som formand i Dansk Vietnam-sisk Forening var det den naturligste ting af verden at henvende sig til Erik, når der var brug for

et vægtigt kunstnerisk indslag på et offentligt møde, en høstfest e.l. Hans dybe, sonore stemme fremsagde de sansemættede digte med en musikalitet, jeg tror mange af vore "gamle" medlemmer sagtens kan genkalde sig. Erik var medlem af bestyrelsen i Dansk Vietnam-sisk Forening fra 1980 til 1988.

Men selv de digte der tog direkte udgangspunkt i Vietnam, var mere elegier end kampdigte. Politisk propaganda lå ham uendelig fjernt. Snarere var der tale om en sjælden evne til at se og sanse, til at identificere sig med det enkelte menneskes seje kamp for at overleve undertrykkelse og trods alt bevare evnen til at udfolde menneskelighed.

Ikke en eneste gang kan jeg mindes han sagde nej.

Venskaber kloden rundt

Det var ikke alene Vietnams sag, Erik Stinus engagerede sig i. Hans evne til at slutte venskaber kloden rundt var legendarisk. Utallige breve blev afsendt, kontakter holdt levende lige til det sidste. Tyrkiske, makedonske, indiske og hollandske digtere lavede udvalg af hans digte i deres hjemlande. Snart

udkommer den indiske digter Sirakant Mahapatras digte i Eriks oversættelse herhjemme.

Når man besøgte Erik på Haandværkerhavens Plejehjem i Emdrup, var det sjældent at man var den eneste gæst. De fleste havde kontakten telefonisk først for at forhøre sig om den aktuelle tilstand, men en gang imellem endte det med et mindre opløb af mennesker. Erik forklarede mig, at han nødigt ville afskære nogen fra at besøge ham. "Jeg glemmer gerne min situation, når jeg taler med venner," sagde han.

Når jeg talte med Eriks og mine fælles venner, var vi enige om følgende faktum: Uanset hvordan vi havde det, når vi trådte ind på Eriks 12 kvadratmeter store rum, følte vi os næsten altid i løftet stemning, når vi gik derfra. Ufatteligt!

Da jeg kort før min fødselsdag i august i år var taget i sommerhus, ringede min datter på dagen og sagde der var brev fra Erik. Om hun skulle eftersende det? Ja, mon ikke! Nok engang kunne jeg nyde de varme ord, skrevet med hans karakterfulde håndskrift. Han forklarede selv: " ... Sådan har jeg det nu: Der er vigtige "ting" jeg skal nå, og du ved jo at andre hjælper mig bravt --"

Taknemmelig for al støtte og hjælp, men det var en udmattende kamp til sidst.

Selv i den situation reagerede han imidlertid, når nogen havde brug for ham.

Den aften politiet ryddede Brorson-kirken, kom en sygeplejerske, han havde særlig god kontakt med, oprevet ind på hans værelse og fortalte, hvad hun havde set i TV-avisen.

"Hvorfor er der ingen, der gør noget?" spurgte hun.

Næste morgen fik Erik med besvær renskrævet et digt han i nattens løb havde tumlet med. Da en ven kom på besøg ved middagstid og så det, besluttede han at køre ind til Politiken med det straks, og allerede næste dag blev det bragt, flot opsat. Sådan!

De sidste to gange jeg besøgte Erik, var jeg helt alene med ham. Da betroede han mig, at han nu kun ønskede at slippe fri.

"Der brast et ædelt hjerte," sagde Horatio da Hamlet døde. Det kunne med fuld ret siges om Erik Stinus' død.

